

بررسی آگاهی و نگرش دانشجویان دانشگاه‌های شهرستان مرنده نسبت به بیماری ایدز

راضیه پیغمبردوست^۱، زینب فدائی^۲، حبیب اله سودایی^۳

۱. کارشناس ارشد مامائی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرنده، مرنده، ایران

۲. دانشجوی دکتری تخصصی پرستاری، دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۳. کارشناس ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، مرکز بهداشت شهرستان مرنده، مرنده، ایران

توسعه پرستاری در سلامت / دوره نهم / شماره ۱ / بهار و تابستان ۱۳۹۷

چکیده

زمینه و هدف: یکی از مهمترین مسائل بهداشتی که اکثر کشورهای دنیا تاکنون با آن مواجه بوده است، بیماری ایدز است که با مبتلا کردن بسیاری از افراد به خصوص جوانان، سبب چالش‌های اقتصادی، اجتماعی و بهداشتی شده است. این مطالعه با هدف بررسی ادراکات دانشجویان دانشگاه‌های شهرستان مرنده در رابطه با بیماری ایدز صورت گرفته است.

مواد و روش‌ها: این پژوهش یک مطالعه توصیفی مقطعی می‌باشد که جامعه آماری آن شامل دانشجویان دانشگاه‌های مرنده (دانشگاه آزاد اسلامی، فنی حرفه‌ای، پیام نور، علمی کاربردی) بود. ۴۱۱ دانشجو بعد از تعیین حجم و به صورت نمونه‌گیری تصادفی سهمیه‌ای وارد مطالعه شدند. اطلاعات با استفاده از پرسشنامه و پس از تعیین روایی و پایایی آن جمع‌آوری شد. سپس با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی نظیر آزمون کای دو، فیشر و ضریب همبستگی اسپیرمن در نرم افزار SPSS - ۲۱ تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: ۳۲/۸ درصد دانشجویان پسر و ۶۷/۲ درصد دانشجویان دختر بودند. میانگین سنی دانشجویان $23/1 \pm 6/4$ سال بوده است. دانشجویان از آگاهی و نگرش متوسطی نسبت به بیماری ایدز داشتند. در این مطالعه رابطه معنی‌داری بین نوع جنس و آگاهی و نگرش دانشجویان به دست نیامد ($P = 0/481$) و بین وضعیت تأهل و آگاهی و نگرش دانشجویان نسبت به بیماری ایدز رابطه معنی‌داری به دست آمد ($P = 0/006$).

نتیجه‌گیری: نتایج این پژوهش نشان داد که اکثر دانشجویان دارای آگاهی و نگرش نسبتاً مطلوب در ارتباط با بیماری ایدز بودند و آگاهی دانشجویان نسبت به بیماری ایدز در حد کامل نیست لذا نیاز به اطلاع‌رسانی در زمینه بیماری ایدز برای دانشجویان که گروه در معرض خطر هستند، احساس می‌شود.

واژه‌های کلیدی: ایدز، آگاهی، نگرش، دانشجو

آدرس مکاتبه: دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاه علوم پزشکی تهران

پست الکترونیکی: fadaiez@razi.tums.ac.ir

مقدمه

سندرم نقص ایمنی انسانی یا بیماری ایدز که عامل آن ویروس نقص ایمنی انسانی (*HIV*) است، برای اولین بار در سال ۱۹۸۱ در آمریکا توسط مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری شناسایی شد (۱). با گذشت سی سال، امروزه بیماری ایدز یکی از مسایل مهم بهداشت عمومی در دنیا می‌باشد (۲). بدون شک بزرگ‌ترین بلای جامعه بشری پس از جنگ جهانی دوم شیوع بیماری ایدز *HIV* است (۳). بر طبق آمار سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۱۵، حدود ۳۵ میلیون نفر مبتلا به ایدز هستند و در اواخر سال ۲۰۱۳، این بیماری یک و نیم میلیون نفر مرگ و میر داشته است (۴). شیوع ایدز به نحو بی‌رحمانه‌ای در جهان ادامه دارد و با سرعت باور نکردنی در همه نقاط دنیا گسترش یافته است. این بیماری با آلوده کردن جوانان و با از بین بردن بسیاری در مهم‌ترین دوران زندگی خود، نه تنها یک بحران بهداشتی محسوب می‌شود بلکه به یک مسئله پیچیده اقتصادی، اجتماعی و سیاسی که امنیت بشر را به طور جدی مورد تهدید قرار داده، تبدیل شده است (۵). جوانان که عمده‌ترین گروه در معرض بیماری ایدز در دنیا می‌باشند به دلیل ارضای حس کنجکاوی، فشار دوستان و عدم وجود آگاهی و مهارت، با خطرات تجربه جنسی غیر ایمن و مصرف مواد مخدر رو به‌رو هستند، بنابراین در مقایسه با بزرگسالان در معرض خطر بیشتری برای ابتلا به *HIV* قرار دارند (۶ و ۷). بررسی‌های به عمل آمده در جوامع مختلف نشان دهنده سطح آگاهی متفاوت جوانان نسبت به ایدز است که خود با عوامل متعددی، از جمله عوامل اجتماعی- فرهنگی، مذهبی، خط‌مشی سیاسی و سطح آگاهی والدین ارتباط داشته است (۸). بر اساس آمار جهانی روزانه ۶۰۰۰ و در هر دقیقه پنج جوان به *HIV* آلوده می‌شوند و شایع‌ترین راه آلودگی جوانان از طریق روابط جنسی است (۹). واضح است در کشور ما به خاطر شرایط خاص هرم جمعیتی که افراد ۴۹- ۱۵ ساله حدود ۶۱ درصد جمعیت را تشکیل می‌دهند، پیشگیری از گسترش *HIV* نیازمند اجرای برنامه‌های مداوم و هدفمند آموزشی برای این گروه سنی می‌باشد (۱۰).

بررسی‌های انجام شده توسط مرکز مدیریت بیماری‌های وزارت بهداشت بیانگر سرعت افزایش رفتارهای پرخطری است که می‌تواند زمینه ساز ابتلا به ایدز باشد، به عبارتی افزایش سن ازدواج در کشور در سال‌های اخیر و کمتر شدن تمایل جوانان به ازدواج در سنین پایین‌تر سبب افزایش رفتارهای پرخطر در جوانان به ویژه دانشجویان شده است (۱۱ و ۱۲).

در مطالعاتی که در ایران در سطح دبیرستان‌ها و دانشگاه‌ها انجام شده است سطح آگاهی و نگرش دانش‌آموزان و همچنین دانشجویان از سطح متوسط تا نسبتاً خوب برآورد شده است (۱۰ و ۱۳) یکی از اساسی‌ترین راه‌کارهای مقابله با این بیماری، ارتقاء سطح آگاهی‌های عمومی در خصوص ماهیت بیماری و راه‌های انتقال و پیشگیری از آن می‌باشد. با توجه به اینکه گروه جوان جامعه یکی از گروه‌های اصلی در معرض خطر ایدز و اعتیاد می‌باشند، بدیهی است آموزش آنان باید در اولویت برنامه‌های آموزشی قرارگیرد (۱۴). درک آگاهی جوانان در ارتباط با بیماری ایدز، رفتارهای پرخطر در نوجوانان و جوانان، با توجه به آن که تأمین کننده پایه راهبردهای برنامه‌ریزی پیشگیری، ارزیابی مداخلات و پایش اپیدمیولوژیک است مهم می‌باشد (۱۵). با توجه به اینکه آگاهی قشر جوان جامعه نسبت به خطر انتقال *HIV* و پیشگیری از آن اهمیت بسزایی دارد این مطالعه با هدف بررسی ادراکات دانشجویان دانشگاه‌های شهرستان مرند نسبت به بیماری ایدز، *HIV* انجام شد.

روش بررسی

این پژوهش یک مطالعه توصیفی مقطعی است که به منظور تعیین درک دانشجویان دانشگاه‌های شهرستان مرند درباره پیشگیری از ایدز در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۵-۹۴ انجام گرفت. در این مطالعه جامعه آماری را دانشجویان دانشگاه‌های (دانشگاه آزاد، پیام نور، علمی کاربردی، فنی حرفه‌ای) شهرستان مرند تشکیل دادند. نمونه‌گیری به روش تصادفی خوشه‌ای انجام شد. به این صورت که هر یک از دانشگاه‌های شهرستان مرند به عنوان یک خوشه در نظر

سوالات پرسش‌نامه بود. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS ویرایش ۲۲ و با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و همچنین روش‌های تحلیلی و با استفاده از آزمون‌های تی تست مستقل، کای دو و ضریب همبستگی و اسپیرمن تجزیه و تحلیل شد. از مشارکت کنندگان رضایت‌نامه کتبی اخذ گردید. محرمانه بودن اطلاعات به نمونه‌ها اطمینان داده شد و آنالیز داده‌ها از طریق کد بندی پرسشنامه‌های بدون نام انجام گرفت. مقدار سطح معناداری کوچک‌تر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

میانگین سنی دانشجویان $23/1 \pm 6/4$ بود و $32/8$ درصد دانشجویان پسر و $67/2$ درصد دانشجویان دختر در مطالعه حضور داشتند که $24/8$ درصد از آنها متأهل بودند. در این مطالعه بیشتر افراد شرکت کننده مربوط به دانشجویان علوم پزشکی بودند $46/6$ درصد. از نظر وضعیت تحصیلی $5/4$ درصد دانشجویان کاردانی، $87/1$ درصد دانشجویان کارشناسی و $7/7$ درصد دانشجویان کارشناسی ارشد و مقاطع بالاتر در مطالعه شرکت کرده بودند. همچنین $11/9$ درصد از دانشجویان اظهار داشتند که مصرف سیگار داشتند و $8/3$ درصد از دانشجویان مصرف مواد الکلی و $4/9$ درصد سابقه استفاده از مواد مخدر و $12/2$ درصد سابقه داشتن رفتار پر خطر جنسی را ذکر کردند. همچنین با توجه به آزمون تی مستقل، بین میزان آگاهی با وضعیت تأهل دانشجویان، محل تحصیل، رفتارهای پر خطر جنسی رابطه معنی آری به دست آمد. (جدول شماره ۱) همچنین بر اساس یافته‌های مطالعه میانگین ادراکات بیشتر دانشجویان (آگاهی و نگرش نسبت به بیماری ایدز) شده متوسط بود. (جدول شماره ۲) در این پژوهش مهم‌ترین راهنماهای عمل رادیو و تلویزیون (65 درصد) بود (جدول شماره ۳).

گرفته شد و دانشجویان از دانشگاه‌ها به صورت تصادفی سهمیه‌ای وارد مطالعه شدند. 373 نفر برای شرکت در مطالعه برآورد شد که با توجه به احتمال ریزش نمونه‌ها 430 نفر از دانشجویان در مطالعه شرکت داده شدند، که در نهایت داده‌های 411 دانشجویان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. تعداد نمونه‌ها در دانشکده پزشکی و بهداشت 204 نفر، ادبیات 55 نفر، مهندسی 121 نفر، سایر دانشکده‌ها 31 نفر بودند. معیارهای ورود به مطالعه دانشجویانی بودند که در نیم سال دوم تحصیلی $95-94$ مشغول به تحصیل بودند و راضی به شرکت در مطالعه بودند، عدم تمایل به شرکت در مطالعه و تکمیل ناقص پرسشنامه معیار خروج در نظر گرفته شدند. ابزار گردآوری داده در این پژوهش، پرسشنامه محقق ساخته بود که از سه بخش تشکیل شده بود. بخش اول سوالات، شامل متغیرهای جمعیت شناختی (۱۱ سوال)، بخش دوم سوالات مربوط به سنجش آگاهی دانشجویان (۲۱ سوال) و بخش سوم مربوط به سوالات نگرش (۱۰ سوال) بود. امتیازدهی سوالات نگرش پرسش‌نامه براساس مقیاس لیکرت ۵ نقطه‌ای (از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) بود. نمره ادراکات دانشجویان با توجه به مجموع امتیازات پاسخ‌ها محاسبه و بر اساس امتیاز میانگین به درجات خوب، متوسط و ضعیف دسته‌بندی شد. همچنین امتیازدهی نمرات بخش آگاهی بر اساس نمرات کسب شده به سه قسمت ضعیف (مساوی یا کمتر از ۷)، متوسط (بین ۸-۱۱) و خوب (۱۲-۱۵) رتبه بندی شد.

در این مطالعه پرسشنامه طراحی شده با استفاده از منابع و مقاله‌های معتبر علمی، در پانلی از متخصصین آموزش بهداشت، متخصص عفونی و ... بررسی شد و اصلاحات ویرایشی و ساختاری لازم در آن اعمال شد. سپس در یک مطالعه مقدماتی پرسشنامه در 50 نفر از دانشجویان از ۴ دانشگاه مشابه جامعه نمونه تکمیل شد. ضریب آلفای کرونباخ برای سوالات آگاهی و همچنین سوالات نگرش به ترتیب $(0/86)$ و $(0/84)$ تعیین شد که نشانگر پایایی مناسب

جدول شماره ۱- ارتباط مشخصات دموگرافیک دانشجویان دانشگاه‌های شهرستان مرند با میزان آگاهی از بیماری ایدز

سطح معنی داری		درصد	تعداد	ارزش متغیر	نام متغیر
نگرش	آگاهی				
۰/۲۲۱	۰/۴۸۱	۶۷/۲	۲۷۶	زن	جنس
		۳۲/۸	۱۳۵	مرد	
۰/۰۰۶	۰/۰۰۱	۷۵/۲	۳۰۹	مجرد	وضعیت تأهل
		۲۴/۸	۱۰۲	متاهل	
۰/۱۲۸	۰/۰۰۱	۴۶/۶	۲۰۴	پزشکی و بهداشت	دانشکده محل تحصیل
		۱۳/۴	۵۵	ادبیات	
		۲۹/۴	۱۲۱	مهندسی	
		۷/۵	۳۱	سایر	
۰/۴۳۲	۰/۶۸۳	۵/۴	۲۲	کاردانی	مقطع تحصیلی
		۸۷/۱	۳۵۸	کارشناسی	
		۵/۴	۲۲	کارشناسی ارشد	
		۲/۲	۹	دکتری	
۰/۰۱۳	۰/۰۱۲	۵۰/۹	۲۰۹	متوسط	درآمد
		۲۴/۸	۱۰۲	ناکافی	
		۲۴/۳	۱۰۰	کافی	
۰/۱۲۷	۰/۰۰۱	۱۱/۹	۴۹	بلی	مصرف سیگار
		۸۸/۱	۳۶۲	خیر	
۰/۲۵۲	۰/۰۳۷	۸/۳	۳۴	بلی	مصرف الکل
		۹۱/۷	۳۷۷	خیر	
۰/۲۱۱	۰/۰۰۱	۴/۹	۲۰	بلی	سابقه مصرف مواد مخدر
		۹۵/۱	۳۹۱	خیر	
۰/۱۲۲	۰/۰۰۸	۱۲/۲	۵۰	بلی	سابقه رفتارهای پرخطر
		۸۷/۸	۳۶۱	خیر	
۰/۰۰۲	۰/۰۰۲	۵/۸	۲۴	بلی	فرد معتاد در خانه
		۹۴/۲	۳۸۷	خیر	

جدول شماره ۲- میانگین ادراکات دانشجویان دانشگاه‌های شهرستان مرند از بیماری ایدز (آگاهی، نگرش نسبت به بیماری ایدز)

نگرش		آگاهی		دانشجویان نمره
درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۱۸/۸	۷۷	۰	۰	خوب
۶۳	۲۵۹	۸۳/۵	۳۴۳	متوسط
۱۸/۲	۷۵	۱۶/۵	۶۸	ضعیف
۱۰۰	۴۱۱	۱۰۰	۴۱۱	جمع

جدول شماره ۳- توزیع فراوانی راهنمای عمل در دانشجویان دانشگاه‌های شهرستان مرند

راهنمای عمل	تعداد	درصد
والدین	۵۸	۱۴/۱
کارکنان مراکز بهداشتی و استفاده از مواد آموزشی	۱۵۰	۳۶/۵
رادیو و تلویزیون	۲۶۷	۶۵
دوستان و همسالان	۱۰۳	۲۴/۹۵
روزنامه و نشریات علمی	۸۸	۲۰/۹۶

بحث و نتیجه‌گیری

در این مطالعه میزان مصرف سیگار، مواد الکلی و مواد مخدر به ترتیب ۱۱/۹ درصد، ۸/۳ درصد و ۴/۹ درصد بود، ۱۲/۲ درصد از دانشجویان نیز سابقه رفتار پر خطر جنسی داشتند. میزان مصرف سیگار و الکل و مواد مخدر در این مطالعه در مقایسه با مطالعات صورت گرفته در سایر دانشگاه‌های کشور پایین‌تر است، بعنوان مثال ترقی‌جاه و همکاران (۱۶) میزان مصرف سیگار را ۳۰/۸ درصد، و مومن نسب (۱۷) نیز ۲۵/۱ درصد گزارش دادند. میزان مصرف الکل و مواد مخدر نیز در مطالعه طارمیان و همکاران (۱۸) به ترتیب ۱۷ درصد، ۱۵/۹ درصد و در مطالعه رضاخانی مقدم، ۱۴/۵ درصد بیان گردید (۱۹). شاید دلیل پایین بودن میزان مصرف الکل و سیگار و مواد مخدر در بین دانشجویان مرند، مذهبی بودن شهر و باورهای فرهنگی مردم باشد.

براساس یافته‌ها میانگین آگاهی و نگرش بیشتر دانشجویان نسبت به بیماری ایدز در حد متوسط بود، این یافته با مطالعات انجام شده در دانشگاه تهران (۲۰) و دانشگاه علوم پزشکی اهواز (۲۱) هم‌راستا نبود، چرا که در آن دانشگاه‌ها میزان آگاهی و نگرش دانشجویان در مورد ایدز مطلوب ارزیابی شده بود. بنابراین لازم است اقدامات لازم در خصوص آموزش دانشجویان در رابطه با ایدز در شهرستان مرند صورت پذیرد. در این مطالعه بین آگاهی و نگرش دانشجویان همبستگی معنی‌دار و مثبتی وجود داشت یعنی با افزایش آگاهی میزان نگرش نیز افزایش می‌یابد، این یافته در مطالعات مختلف به اثبات رسیده است به عنوان مثال در

مطالعه طاووسی و همکاران افراد با آگاهی بالاتر نگرش مطلوب تری نسبت به این بیماری داشته‌اند (۲۲). به دلیل اینکه آگاهی مقدمه نگرش و نگرش نیز مقدمه عملکرد می‌باشد، می‌توان گفت با افزایش آگاهی و نگرش در رابطه با ایدز انتظار عملکرد مطلوب را در خصوص پیشگیری از بیماری ایدز داشت. در مطالعه حاضر، بین سطح ادراکات و سن و جنس دانشجویان، اختلاف آماری معنی‌داری وجود نداشت که با مطالعه مظلومی و همکاران هم‌خوانی دارد (۲۳). در صورتی که در مطالعه Savaser در ترکیه با افزایش سن، دانش‌آموزان از آگاهی بالایی نسبت به بیماری ایدز برخوردار بودند. به طوری که در گروه سنی ۱۵-۱۴ سال آگاهی کمتر از گروه ۱۸ سال بود (۲۴). همچنین در مطالعه Lilian Ferrer و همکاران در دانشجویان دانشگاه‌های شیلی نشان دادند که با پایین بودن سن، میزان آگاهی افراد بیماری ایدز پایین بود. به طوری مردان زیر ۱۷ سال و زنان زیر ۱۸ سال بیشتر در مواجهه با این بیماری قرار داشتند (۲۵). در برخی مطالعات آگاهی دانشجویان دختر بیشتر از پسر بوده است (۲۶) که با این مطالعه هم‌خوانی دارد. در حالی که در مطالعه بهجتی آگاهی پسران بیشتر از دختران بوده است (۲۷) سایر محققان نیز در مطالعه خود به این نتیجه رسیده‌اند که جنسیت نقش معناداری در تعیین گروه‌های بزرگسالان دارای آگاهی کمتر ایفا نمی‌کند (۲۸). در این مطالعه بین وضعیت تأهل و میزان ادراکات دانشجویان ارتباط معناداری وجود داشت و دانشجویان متأهل از ادراکات بالایی نسبت به دانشجویان مجرد در رابطه

برای عمل دانشجویان رسانه‌های گروهی مخصوصاً تلویزیون بود که این مسئله ممکن است به علت دسترسی بیشتر دانشجویان نسبت به این رسانه باشد که این نتایج همسو با مطالعات انجام شده در نیجریه (۳۴)، ترکیه (۳۵)، عربستان سعودی (۳۶) و دانشگاه علوم پزشکی ایران (۳۶) می باشد. در این مطالعه محدودیت خاصی مشاهده نشد.

این مطالعه بیانگر این واقعیت است که علیرغم در خطر بودن دانشجویان نسبت به انجام رفتارهای پرخطر، این جمعیت متأسفانه به اندازه کافی تحت پوشش برنامه های پیشگیرانه از عفونت ایدز قرار نگرفته است. به عبارت دیگر عدم وجود برنامه های مداخله‌ای آموزش بهداشت و برنامه‌های جامع و منظم درباره عفونت علی‌رغم بهبود نسبی در سطح آگاهی و نگرش افراد دارای رفتارهای پرخطر، همچنان عدم اطلاع کافی از راه‌های پیشگیری و انتقال آن در میان افراد با سواد و تحصیل کرده وجود دارد. به عبارت بهتر برای پیشگیری از ایدز و کاستن از میزان آن در سطح جامعه بایستی سواد سلامت را در سطح جامعه و به‌خصوص در دانشگاه‌ها افزایش داد، زیرا همان‌گونه که مشاهده گردید ادراکات دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی در حد مطلوب قرار داشت چرا که در طول تحصیل آموزش‌ها و اطلاعاتی را در زمینه بیماری ایدز کسب کرده بودند. بر اساس نتایج این پژوهش پیشنهاد می‌شود جهت افزایش آگاهی دانشجویان در زمینه بیماری ایدز، برنامه‌های آموزشی از طریق گنجاندن در واحدهای درسی و یا به شکل سمینار، برای این گروه ارائه شود تا با افزایش آگاهی این قشر، گامی در پیشگیری از این بیماری برداشته شود.

تشکر و قدردانی

این مقاله حاصل طرح پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی مرند با کد طرح ۵۱۲۵۱۹۲۰۶۳۰۰۰۴ می‌باشد که بدین‌وسیله از معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی مرند و همچنین مسئولین محترم دانشگاه‌های شهرستان مرند و کلیه عزیزانی که در این طرح شرکت نموده و ما را یاری رساندند، تقدیر می‌گردد.

با بیماری ایدز داشتند که با یافته‌های مطالعه *Siziya* و مظلومی مطابقت داشت (۲۳ و ۲۹). شاید دلیل این امر پایبندی بیشتر متأهل‌ها به اصول اخلاقی باشد، این اصول شامل پرهیز از روابط آزاد و نایمن جنسی و وفاداری در مطالعات به عنوان دو مؤلفه اصلی در الفبای پیشگیری از ایدز مطرح هستند (۳۰) و اهمیت آن به حدی است که پرهیز از روابط جنسی نایمن به عنوان دلیل اولیه کاهش ایدز در اوگاندا مطرح شده است (۳۱). یافته‌های مطالعه نشان داد بین آگاهی و دانشکده محل تحصیل ارتباط معناداری وجود دارد و بیشترین میزان آگاهی در دانشجویان علوم پزشکی بود که علت آن می‌تواند به مطرح شدن مباحث بیماری ایدز در واحدهای درسی دانشجویان دانشکده‌های علوم پزشکی باشد. با توجه به یافته‌های این مطالعه بین مقطع تحصیلی و آگاهی دانشجویان ارتباط معناداری دیده نمی‌شود با این حال مقاطع تحصیلی بالاتر از ادراکات بالاتری نسبت به بیماری برخوردارند که در مطالعه *Watkins* (۳۲) و *Bell* و همکاران (۳۳) نیز دانشجویان مقاطع بالاتر نسبت به دانشجویان مقاطع پایین‌تر از ادراکات بیشتری نسبت به بیماری داشتند. در مطالعه مظلومی نیز بین رتبه آگاهی با افزایش سال‌های تحصیل ارتباط معناداری دیده شده است (۲۳). افزایش ادراکات در مقاطع بالاتر شاید نشانگر آن است که دانشجویان در سال‌های تحصیلی بالاتر بیشتر در مواجهه با اطلاعات قرار گرفته‌اند یا اینکه خود در جستجوی اطلاعات برآمده‌اند.

یافته‌های مطالعه حاکی از آن بود که بین رفتارهای پرخطر، مصرف مواد مخدر با آگاهی دانشجویان رابطه معنی‌داری وجود داشت (به ترتیب $p=0/02$, $p=0/08$) به عبارت دیگر دانشجویانی که رفتارهای پرخطر داشتند و مصرف مواد مخدر داشتند از آگاهی کمتری نسبت به بیماری ایدز برخوردار بوده‌اند که یک امر طبیعی به نظر می‌رسد. این یافته‌ها همسو با مطالعه *Ferrer* و همکارانش می‌باشد که در مطالعه آنان آگاهی کم دانشجویان سبب شده است تا تجربیات خطرناک جنسی و شرکای جنسی متعدد و مصرف مواد داشته باشند و خود را بیشتر در معرض خطر بیماری ایدز قرار می‌دهند. (۲۵). در این مطالعه، بیشترین راهنما

References

1. Svenson LW, Carmel S, Varnhagen CK. A review of the knowledge, attitudes and behaviours of university students concerning HIV/AIDS. *Health Promotion Int.* 1997; 12(1): 61-8.
2. Cai L, Wu J. Analysis of an HIV/AIDS treatment model with a nonlinear incidence. *Chaos Solitons Fractals.* 2009; 41(1): 175-82.
3. Ayranci U. AIDS knowledge and attitudes in a Turkish population: an epidemiological study. *BMC public health.* 2005; 5(1): 95.
4. Shetty SB, Divakar DD, Dalati M, Vellappally S, Anil S, Alshehry MA, et al. AIDS Awareness: Indispensable Prerequisite Among Fishermen Population. *Osong Public Health Res Perspect.* 2016; 7(5): 327-33.
5. Solhi M, Haghighi M, Rahmati Najarkolaei F, Zemestani A. HIV prevention perception among barbers according to health belief model case study from Marand. *JRH.* 2014; 4(1): 592-8. [In Persian]
6. Saad BM, Subramaniam G, Tan P-L. Awareness and vulnerability to HIV/AIDS among young girls. *Procedia Soc Behav Sci.* 2013; 105: 195-203.
7. Lotfi Pur Rafsanjani S, Ravari A, Akbarinasab J. Knowledge, attitude and practice of non-medical students to the ways of transmission and prevention of AIDS in Rafsanjan city. *IJNR.* 2011; 6(22): 31-39 [In Persian].
8. Mahmoudifar Y. Effect of training in the field of AIDS on awareness rate and attitude of students. *Educ Strategy Med Sc.* 2009; 2(3): 109-15 [In Persian].
9. Tan X, Pan J, Zhou D, Wang C, Xie C. HIV/AIDS knowledge, attitudes and behaviors assessment of Chinese students: a questionnaire study. *Int J Environ Res Public Health.* 2007; 4(3): 248-53.
10. Alipour Z, Eskandari N, Mokhah S. Evaluation of Knowledge and attitude of non-medical students about AIDS. *J Holist Nurs Midwifery.* 2016; 26(1): 10-20. [In Persian]
11. Rahmati Najarkolaei F, Shamsaddin Niknami S, Aminshokravi F, Ahmadi F, Jafari M, Rahnama P. Health Belief Model application for AIDS prevention planning in student. *J Payesh.* 2009; 8(4): 349-59. [In Persian]
12. Hajian K. Frequency of risky behaviours among students in Babol Universities (2009). *J Gorgan Univ Med Sci.* 2011; 13(2): 53-60. [In Persian]
13. Gharib Z. study of knowledge medical students of Gilan university of medical sciences about AIDS. [Thesis]. Rasht: Gilan university of medical sciences; 2001. P. 35. [In Persian]
14. Hatami H. Medical, health and social aspects of HIV/AIDS, the formation plan of students time for AIDS and adiction control in Kordestan university of medical sciences. Kermanshah: Tagh Bostan Publication; 2003: 30-1. [In Persian]
15. Abdulraheem I, Fawole O. Young people's sexual risk behaviors in Nigeria. *J Adolesc Res.* 2009; 24(4): 505-27.
16. Taraghijah S, Hamdiyeh M, Yaghoubi N. Predictors of smoking shisha in public universities. *Pejouhesh dar Pezeshki.* 2010; 34(4): 249-56. [In Persian]
17. Moemen Nasab M, Najafi S, Kaveh M, Ahmadpoor F. Revalence of risk behaviour in students of academy centers of Khoramabad city in 2005. *Yafteh.* 2006; 8(2): 23-30. [In Persian]
18. Taremian F, Bolhari J, Pairavi H, Ghazi Tabatabaeii M. The prevalence of drug abuse among university students in Tehran. *IJPCP.* 2008; 13(4): 335-42. [In Persian]

19. Rezakhani mh, shojaeizadeh d, lashgarara b, safari h, savadpour mt, sohbatzadeh r. Comparison of substance abuse and its causes among students of tehran university of medical sciences and university of tehran, iran. *J Health Syst Res*. 2013; 8(7): 1300- 10. [In Persian]
20. Niknami S, Hatami A, Heidarnia A. The effect of health educational program on preventing AIDS in self-reported addicts' wives (Kermanshah 2004). *J Kermanshah Univ Med Sci(Behbood)*. 2007; 11(2): 120-29. [In Persian]
21. Marashi T, Folvand O, Khedmati M, Shahri P. Knowledge and attitude of faculty of health students towards HIV/AIDS. *Jundishapur J Helath Sci*. 2010; 2(3): 1-14. [In Persian]
22. Tavoosi A, Zaferani A, Enzevaei A, Tajik P, Ahmadinezhad Z. Knowledge and attitude towards HIV/AIDS among Iranian students. *BMC public health*. 2004; 4(1): 17.
23. Mazloomi SS, Shirvani-Anarak M, Tafti Dehghani A, Tabibnejad N, Sheikhha MH. Knowledge and attitude about HIV/AIDS among pregnant women in Yazd, Iran. *Iran J Reprod Med*. 2006; 4(1): 29-33. [In Persian]
24. Savaser S. Knowledge and attitudes of high school students about AIDS: a Turkish perspective. *Public health nurs*. 2003; 20(1): 71-9.
25. Ferrer L, Cianelli R, Guzman E, Cabieses B, Irrarázabal L, Bernales M, et al. Chilean university students: knowledge and concern about HIV/AIDS. *J Assoc Nurses AIDS Care*. 2007; 18(5): 51-6.
26. Oliveira E, Narendran S, Falcao A. Brazilian dental students' knowledge and attitudes towards HIV infection. *AIDS care*. 2002; 14(4): 569-76.
27. Behjati M, Ayatollahi J. Knowledge of high schools students in Yazd city about AIDS. *Iran J Pediatr*. 2005; 15(4): 321-6.
28. Quek J, Li S. A study of the effectiveness of AIDS health education interventions among the adolescent population of Singapore. *Singapore Med J*. 2002; 43(7): 359-64.
29. Siziya S, Muula AS, Rudatsikira E. HIV and AIDS-related knowledge among women in Iraq. *BMC research notes*. 2008; 1(1): 123.
30. Okware S, Kinsman J, Onyango S, Opio A, Kaggwa P. Revisiting the ABC strategy: HIV prevention in Uganda in the era of antiretroviral therapy. *Postgrad Med J*. 2005; 81(960): 625-8.
31. Singh S, Darroch JE, Bankole A. A, B, and C in Uganda: The roles of abstinence, monogamy and condom use in HIV decline. Alan Guttmacher Institute; 2003.
32. Watkins S, Gray J. Human immunodeficiency virus/acquired immune deficiency syndrome: A survey of the knowledge, attitudes, and beliefs of Texas registered nurses in the 21st century. *J Nurses Prof Dev*. 2006; 22(5): 232-8.
33. Bell A, Bray L. The knowledge and attitudes of student nurses towards patients with sexually transmitted infections: Exploring changes to the curriculum. *Nurse Educ Pract*. 2014; 14(5): 512-7.
34. Arowojolu A, Ilesanmi A, Roberts O, Okunola M. Sexuality, contraceptive choice and AIDS awareness among Nigerian undergraduates. *Afr J Reprod Health*. 2002; 6(2): 60-70.
35. Aylikçi BU, Bamise CT, Hamidi MM, Turkal M, Çolak H. Human immunodeficiency virus/acquired immunodeficiency syndrome knowledge among high school students in Kirikkale province of Turkey. *J Nat Sci Biol Med*. 2013;4(1):81.
36. Mirnejad R, Kiani J, Jeddi F, Alaedini F. Knowledge, attitude and practice of Iran University of Medical Sciences Students about AIDS. *IJN*. 2009;21(56):17-26.

Investigation Perception of Marand University Students' In relation to the AIDS

Raziyeh PeyghambarDoust¹, Zeinab Fadaei², Habibolah Sodaei³

1. Msc of midwifery, Department of Midwiferybranch. Marand , Marand, Iran

2. PHD Candidat in nursing. Department of Pediatrics, Faculty of Nursing and Midwifer, Tehran University of Medical Sciences, Tehran,Iran

3. MSc in Health Services Management, Tabriz University of Medical Sciences, Marand Health Center.Marand, Iran

Abstract

Background & Aim: One of the most important health issues that most countries in the world have been facing so far, is HIV/AIDS, Which suffering many people, especially the youth, has caused economic, social and health challenges. The aim of this study was to investigate the perceptions of students from Marand University in relation to AIDS.

Material & Method: This research is a descriptive cross-sectional study. The population consisted of students from Marand University (Islamic Azad University, Technical University, Payam Noor, University of Applied Science and Technology). 411 students were enrolled after the sample size was determined by random and quota sampling. The data was collected using a questionnaire and after determining its validity and reliability, then, descriptive and inferential statistics such as Chi-square, Fisher and Spearman correlation coefficient were analyzed using SPSS-21 software.

Results: Based on the findings of this study, 32.8% were male and 67.2% were female students. The mean age of students was 23.1 ± 6.4 years. Students had a modest perception of HIV / AIDS. In this study, there was no significant relationship between gender and knowledge and attitude of students (P value = 0.481). There was a significant relationship between marital status and students' knowledge and attitude toward AIDS. (P value = 0.006).

Conclusion: Considering that most students had a relatively favorable knowledge and attitude about AIDS, The study emphasized the necessity of informing the population at risk as well.

Key words: AIDS, Awareness, Attitude, Student